

І.А. ЮР'ЄВА, канд.екон.наук, доц., НТУ «ХП»

МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто теоретичні основи механізму інвестиційної економічної безпеки підприємства, а зокрема її сутність функції та форми впливу. Надано визначення термінів «економічна безпека підприємств», «інвестиційне забезпечення підприємства», «механізм». Охарактеризовано напрями впливів на рівень безпеки.

Ключові слова: економічна безпека, інвестиційна економічна безпека, механізм, забезпечення, функції, структура, підприємство, рівень безпеки.

Вступ. Важко переоцінити запровадження механізму реалізації інвестиційної економічної безпеки для українських підприємств. Терміни «інвестиційне забезпечення економічної безпеки підприємств», «механізм реалізації економічної безпеки підприємств» відносно процесів сталого функціонування і розвитку внутрішнього та зовнішнього економічного середовища підприємств має певні специфічні риси та потребують з'ясування їх теоретичної суті та напрямів практичного застосування.

Аналіз основних досягнень і літератури. До аналізу теоретичних і практичних аспектів формування механізму інвестиційного забезпечення економічної безпеки підприємств зверталась низка провідних вітчизняних та закордонних вчених, зокрема Дж. Акерлофа, У. Вікрейя, Р. Коуза, Д. Канемана, К. Ерроу, Дж. Мірліса, М. Спенса, Дж. Стігліца, Е. Альтмана, Р. Брейлі, С. Майерса, В. Шарпа, Дж. Лінтнера, Дж. Моссіна, Г. Марковіца, Р. Фолкара і Д. Тобіна, М. Бьомле, А. Сміта, Е. Шмаленбаха, О. Барановського, Г. Білика, І. Бланка, А. Гальчинського, І. Зятковського, М. Крупки, О. Мендрула, С. Осадця, В. Суторміної, В. Федосова та інших. Дослідження вітчизняних і закордонних учених показують, що для підприємства більш важливим є не запобігання погроз і їх превентивне визначення, а вміння залучити додаткові фінансові, технологічні, матеріальні засоби для запобігання цих погроз.

Мета дослідження. Метою статті є дослідження сучасного механізму інвестиційного забезпечення економічної безпеки підприємств напрями впливів на рівень безпеки та характеристика визначень термінів «економічна безпека підприємств», «інвестиційне забезпечення підприємства».

Матеріали досліджень. Інвестиційна безпека в системі економічної безпеки має своєю метою здійснити інтегральний вплив на всі сфери

економічного життя в умовах ринкового становлення. Інтегративні вимоги до економічної безпеки визначають вимогам політиці інвестиційної діяльності. Інвестиції є невід'ємною частиною антикризової економічної системи. Більше того, фундаментальні економічні напрямки розвитку суспільства нерозривно пов'язані з інвестиційною діяльністю. Питання механізму інвестиційного забезпечення економічної безпеки підприємства розглядається як сукупність управлінських, економічних, організаційних, правових і мотиваційних способів гармонізації інтересів підприємства з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища, за допомогою чого з урахуванням особливостей діяльності підприємства забезпечується одержання прибутку за допомогою сталого інвестиційного клімату, обсяг якого достатній для перебування підприємства в економічній безпеці.

Формування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства здійснюється за допомогою прийняття управлінських рішень, формування інформаційних полів, проведення аналітичних і прогнозних робіт, виконання ряду економічних розрахунків і оцінки їх результатів. Усі ці дії здійснюються у внутрішньому середовищі суб'єкта господарювання, а деякі - згодом, як того вимагає функціонування механізму економічної безпеки, багаторазово повторюються, впливають на багато аспектів життєдіяльності підприємства і спричиняють, як правило, певні витрати. Економічна безпека підприємства - це стан його захищеності від негативного впливу дестабілізуючих зовнішніх і внутрішніх погроз, існування стійких інвестиційних факторів, при яких забезпечується реалізація основних комерційних інтересів і цілей статутної діяльності.

При будь-яких інвестиційних вкладеннях необхідно оцінювати рівень економічної безпеки і стан підприємства на конкретний період часу. Інвестиційне забезпечення економічної безпеки слід визначати як економічну діяльність, спрямовану на формування і рух інвестиційних ресурсів відповідно до критеріїв безпечного функціонування і розвитку національної економіки. Таке визначення дає можливість підкреслити специфіку інвестиційної діяльності як єдності цілей інвестування та засобів їх досягнення або матеріальної основи реальних і фінансових інвестицій, а також підпорядкувати таку діяльність завданням забезпечення економічної безпеки. Виявляючи стратегічні і тактичні цілі безпеки та специфічний інструментарій їх досягнення, інвестиційне забезпечення не є штучно створеним механізмом впливу на економічне середовище. Розгляд процесів інвестиційного забезпечення як сукупності взаємопов'язаних рівнів і підсистем, здатних функціонувати в руслі єдиного вектора реалізації економічних інтересів на стику сфер інвестування та державного регулювання рівня економічної безпеки, дає можливість охарактеризувати

його як цілісний механізм. Механізм як економічний термін — це спосіб організації конкретних форм і методів управління відповідними економічними процесами.

Механізм інвестиційного забезпечення економічної безпеки — це спосіб організації управління рухом інвестиційних ресурсів для забезпечення реалізації національних економічних інтересів, запобігання загрозам економічної безпеки, ліквідації їх наслідків і досягнення на цій основі такого рівня економічної безпеки, який би сприяв ефективному досягненню загальноекономічних і соціальних цілей.

Отже, механізм інвестиційного забезпечення економічної безпеки є сукупністю способів організації інвестиційної діяльності, що використовуються з метою підвищення рівня економічної безпеки і забезпечення на цій основі сприятливих умов для економічного і соціального розвитку, конкурентоспроможності економіки, економічного зростання та добробуту населення.

До цього механізму належать види, форми і методи організації інвестиційних відносин та інвестиційної діяльності, способи їх кількісного визначення і встановлення взаємозалежності з показниками економічної безпеки. У вузькому розумінні механізм інвестиційного забезпечення економічної безпеки — це комплексна діяльність, яка виражається у побудові системи взаємозв'язків і залежностей між динамікою інвестиційних процесів і станом безпеки будь-якої соціально-економічної системи.

Всі зв'язки та залежності, характерні для інвестиційної політики та інвестиційного комплексу, розкриваються в системі організаційно-економічних форм, тобто у механізмі реалізації інвестиційної безпеки. Механізм реалізації інвестиційної безпеки об'єднує всі фази інвестиційного циклу в одне ціле — від формування умов і джерел інвестування до отримання прибутку суб'єктами інвестування та утилізації використаного устаткування. Як форма економічних відносин механізм реалізації інвестиційної безпеки гарантує єдність у системі економічних інтересів у інвестиційній сфері та вирішення суперечностей, що між ними виникають. У цьому випадку механізм реалізації інвестиційної безпеки є способом узгодження інтересів і формою вирішення суперечностей.

Висновки. Формування системи пріоритетних інтересів підприємства з наступною їх гармонізацією з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища, взаємодіючих з підприємством, здійснюється в певній послідовності. Таким чином, підприємство перебуває в економічній безпеці, якщо більшість його пріоритетних інтересів збігається з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища, у результаті чого при взаємодії підприємства із цими суб'єктами зовнішнього середовища воно дістає прибуток. Ситуація, коли всі пріоритетні інтереси підприємства збігаються з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища, навряд можлива; її можна вважати ідеальним

станом співвідношення інтересів, до яких потрібно прагнути, але яке в практичній діяльності підприємства зустрічається досить рідко. Ситуацію, коли пріоритетні інтереси підприємства в основній своїй більшості не збігаються з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища, а діяльність підприємства все-таки є прибутковою, швидше за все слід розглядати як результат значних неточностей у формулюванні інтересів підприємства та взаємодіючих з ним суб'єктів зовнішнього середовища.

Список літератури: 1. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: Навч. посіб./ В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. – К.: Правова єдність, 2009. – 544 с. 2. *Живко З. Б., Живко М. О., Живко І. Ю.* Словник сучасних економічних термінів. - Л.: Край, 2007. - 384 с. 3. *Кашук М. І.* Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: Навч. посібник. - К.: Атіка, 2005. - 432 с. 4. *Ковальчук Т. Т.* Економічна безпека і політика: із досвіду професійного аналітика. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2004. - 638 с. 5. *Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М.* Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. - К.: Лібра, 2003. - 280с.

Надійшла до редколегії 27.11.2013

УДК 33(075.8)

Механізм інвестиційного забезпечення економічної безпеки підприємства /Л.А. Юр'єва// Вісник НТУ „ХПІ”. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2013. - № 67 (1040) - С. 186-189. Бібліогр.: 5 назв.

Рассмотрены теоретические основы механизма инвестиционной экономической безопасности предприятия, а в частности ее сущность функции и формы влияния. Предоставлены определения терминов "экономическая безопасность предприятий", "инвестиционное обеспечение предприятия", "механизм". Охарактеризованы направления влияния на уровень безопасности.

Ключевые слова: экономическая безопасность, инвестиционная экономическая безопасность, механизм, обеспечение, функции, структура, предприятие, уровень безопасности.

In this article theoretical aspects of an investment economic safety mechanism of an enterprise were considered, particularly the essence of its function and influence form. Definitions of such terms as "economic safety of an enterprise", "investment supply of an enterprise", "a mechanism" were given. Directions of influence on the safety level were characterized.

Key words: economic safety, investment economic safety, mechanism, supply, function, structure, enterprise, safety level.